

Dit is het Veiligheids- en gezondheidsbeleid van Sam&ko.

In dit *beleid* beschrijven wij wat wij doen om de veiligheid en gezondheid van de kinderen op onze locaties te waarborgen. Hoe wij gevaar voorkomen, hoe wij kinderen beschermen tegen grote risico's en hoe wij hen leren omgaan met kleine risico's. Dit beleid is leidend voor ieders handelen.

Iedere locatie heeft een eigen veiligheids- en gezondheids*werkplan* waarin zij locatiespecifieke zaken en handelen beschrijven. Ieder werkplan sluit aan op dit veiligheids- en gezondheidsbeleid.

Iedere locatie hanteert één veiligheids- en gezondheids werkplan (niet per opvangsoort). Een team pedagogisch medewerkers verzorgt de opvang van twee of drie doelgroepen kinderen. Dit vraagt om nauw samenwerken in handelen. Op de hoogte zijn van de risico's voor de verschillende doelgroepen, zorgt ervoor dat medewerkers te allen tijde adequaat kunnen handelen. Ook kunnen medewerkers vanuit een gezamenlijke visie kinderen leren omgaan met kleine risico's.

Bij dit document horen een aantal aanverwante documenten, werkinstructies, formulieren en richtlijnen. De werkinstructies en formulieren beschrijven onze aanpak. Zo werken wij in de praktijk om gezonden en veilige situaties te bevorderen. Ook staat hierin beschreven hoe wij handelen zodra zich een ongezonde of onveilige situatie zich voordoet. De richtlijnen zijn bedoeld als naslagwerk. Verwijzingen naar betreffende documenten, instructies, formulieren en richtlijnen zijn opgenomen in dit beleid.

Dit beleidsdocument beschrijft eerst onze visie en actie met betrekking tot veiligheid, daarna onze visie op gezondheid.

NOODSITUATIE? BEL 112!

Bij acuut veiligheids- en/of gezondheidsgevaar waarbij externe hulp nodig is bel je te allen tijde 112. Zie ook 7.11, Calamiteitenprotocol.

VEILIGHEID

Onder veiligheid bieden aan kinderen verstaan wij emotionele veiligheid en fysieke veiligheid. Hoe wij emotionele veiligheid waarborgen staat beschreven in ons pedagogisch beleidsplan en in de locatiespecifieke pedagogische werkplannen.

Hoe wij fysieke veiligheid waarborgen staat beschreven in dit document en in de locatiespecifieke veiligheids- en gezondheidswerkplannen.

Wij verdelen fysieke veiligheid onder in de volgende thema's:

Gevaar voorkomen

1. *Preventieve maatregelen m.b.t. onder ander brandveiligheid*

- Iedere locatie neemt preventieve maatregelen om brand en andere gevaarlijke situaties te voorkomen. Deze maatregelen staan beschreven in de werkinstructie 7.12-W1.

Hierin staan onder andere afspraken over het checken van rookmelder, de brandmeldinstallatie, gebruik van vuur en dat iedere locatie een vluchtplan heeft en dit jaarlijks 2x oefent.

Locatiespecifieke uitwerkingen van de afspraken staan beschreven in het Veiligheids- en gezondheids*werkplan*.

Status:	Vastgesteld	Versiedatum:	November 2018
Proceseigenaar:	Divisiemanager Kinderopvang en Welzijn	Evaluatiedatum:	November 2021
Inhoud.verantw:	Staffunctionaris pedagogiek	Werkeenheid:	KO
Pagina:	Pagina 1 van 6		

Grote risico's voorkomen

2. Vierogen principe

In de KDO/PS wordt gewerkt volgens het vierogenprincipe.

In ieder veiligheids- en gezondheids*werkplan* is in een bijlage de locatiespecifieke uitwerking hiervan opgenomen.

3. Achterwacht

Wanneer slechts één pedagogisch medewerker in een locatie aanwezig is, is er ter ondersteuning tenminste één andere volwassene als achterwacht bereikbaar. Deze achterwacht ondersteunt de pedagogisch medewerker op de groep en is binnen 15 minuten aanwezig. Elke locatie heeft hierover afspraken vastgelegd in hun veiligheids- en gezondheids*werkplan* om deze achterwacht te waarborgen.

4. Veilig slapen

Om de veiligheid van baby's te waarborgen tijdens het slapen, geeft een eenduidige werkinstructie de maatregelen weer die te allen tijde gehanteerd worden. De verkorte afspraken van deze maatregelen hangen in iedere slaapkamer waar baby's slapen.

Zie de werkinstructie Veilig slapen, 7.12-W4.

5. EHBO en BHV

Gedurende de openingstijd van een locatie is te allen tijde een medewerker aanwezig die gekwalificeerd is voor het verlenen van eerste hulp aan kinderen. De scholing hiertoe is opgenomen in het jaarlijkse scholingsplan.

6. Huisregels

Ten behoeve van het waarborgen van de fysieke veiligheid op locatie heeft iedere locatie locatiespecifieke huisregels opgesteld. Hierin zijn afspraken opgenomen per ruimte (zoals parkeren van fietsen/auto's, garderode, gebruik elektrische apparaten). Ook ouders en oudere kinderen zijn op de hoogte van deze regels. De huisregels zijn ingevoegd in het veiligheids- en gezondheids*werkplan* van de locatie.

7. Grensoverschrijdend gedrag

Iedere medewerker is verantwoordelijk voor het signaleren van en te actie ondernemen bij signalering van grensoverschrijdend gedrag van een beroepskracht (of andere aanwezige volwassene). In document 3.8 'Signaleren van mogelijk geweld- of zedendelict door een collega jegens een kind' staat beschreven hoe hierin te handelen.

In document 7.14, 'Meldcode kindermishandeling en huiselijk geweld' staat beschreven hoe wij handelen bij een vermoeden van kindermishandeling of huiselijk geweld of indien een kind grensoverschrijdend gedrag jegens een ander kind bejaat.

8. Op stap met kinderen

Om de fysieke veiligheid van kinderen te waarborgen tijdens uitstapjes en tijdens haal- en brengmomenten (BSO) hebben wij ten aanzien van de beroepskracht-kindratio hiertoe richtlijnen opgesteld. Zie 7.12-Richtlijnen op stap met kinderen.

Leren omgaan met kleine risico's

Hoe medewerkers kinderen leren omgaan met kleine risico's, is locatie specifiek. Dit staat beschreven in de locatie specifieke veiligheids- en gezondheids*werkplannen*.

Status:	Vastgesteld	Versiedatum:	November 2018
Proceseigenaar:	Divisiemanager Kinderopvang en Welzijn	Evaluatiedatum:	November 2021
Inhoud.verantw:	Staffunctionaris pedagogiek	Werkeenheid:	KO
Pagina:	Pagina 2 van 6		

GEZONDHEID

In dit deel staat beschreven wat wij doen om ziekte bij kinderen te voorkomen en hoe wij omgaan met ziekte van kinderen tijdens de opvang.

NOODSITUATIE?

BEL 112!

Hygiëne en voedselhygiëne

In de werkinstructies 'Hygiënisch handelen gezondheid' (7.12-W2) en 'Hygiënisch handelen voedsel' (7.12-W3) staat beschreven hoe veilig te werken om ziekte te voorkomen.

In de bijbehorende naslagwerken staan toelichtingen hierop beschreven.

Oververhitting en onderkoeling bij kinderen

In kindercentra spelen kinderen gedurende het hele jaar buiten. Op momenten dat de weersomstandigheden extreem zijn, kan dit nadelige gevolgen hebben voor de gezondheid van de kinderen.

Voorkomen van oververhitting:

- bij extreem hoge temperaturen veel drinken
- vermijd bij extreme temperaturen buitenspelen tussen 12.00 en 15.00 uur
- vermijd de zon waar dat kan, zoek de schaduw op
- smeer kinderen op tijd in
- maak gebruik van parasols of zonneschermen
- pas het spel aan, zodat grote inspanning wordt vermeden
- gebruik petjes om hoofd en nek tegen de zon te beschermen
- voorkom warmtestuwing

Voorkomen van onderkoeling:

- zorg dat de kinderen kleding dragen passend bij de temperatuur
- speel bij extreme kou niet te lang buiten
- zorg bij wandelen met jonge kinderen in de wandelwagen voor extra kleding (vanwege stilzitten)

Ziekte bij kinderen

Een kind is ziek wanneer het in tegenstelling tot haar/zijn normale doen, niet kan deelnemen aan de dagelijkse gang van zaken in de opvang.

Bij het beoordelen van deze situatie gaat het om het vaststellen van een aantal grenzen:

- de gezondheid van het kind;
- de gezondheid en het welbevinden van andere kinderen in de groep of bij de gastouder;
- de optimale dienstverlening aan ouders;
- de belangen van de medewerkers en de gastouders en de belangen van de organisatie.

Indien een kind ziek wordt tijdens de opvang, wordt het verloop van de ziekte goed in de gaten gehouden. Hierbij letten we op de volgende signalen:

- *gedrag*: Kan zich voldoende handhaven in de groep, vraagt binnen normale grenzen om aandacht, laat zich troosten, speelt, praat en reageert het kind op voor hem gewone wijze?
- *lichamelijke kenmerken*: Voelt het kind warm aan? Drinkt het kind voldoende? Wil het kind steeds liggen of slaapt het meer? Klaagt het kind over pijn?

Status:	Vastgesteld	Versiedatum:	November 2018
Proceseigenaar:	Divisiemanager Kinderopvang en Welzijn	Evaluatiedatum:	November 2021
Inhoud.verantw:	Staffunctionaris pedagogiek	Werkeenheid:	KO
Pagina:	Pagina 3 van 6		

Er wordt altijd contact opgenomen met de ouder(s). Soms kunnen ouders informatie geven die het gedrag van het kind kan verklaren. Vervolgens wordt in overleg met ouders bekeken hoe te handelen (bijvoorbeeld deskundige hulp inschakelen of zelf het ziekteproces nauw volgen).

Wanneer medewerkers van mening zijn dat het kind opgehaald moet worden, wordt dit besproken met de ouder. Er worden afspraken gemaakt over het tijdstip waarop het kind gehaald wordt en wat je tot die tijd doet. Het is noodzakelijk dat het kind wordt opgehaald in de volgende situaties:

- ernstige infectieziekten na overleg met de GGD
- de huisarts adviseert om het kind thuis te laten
- indien het kind een specifieke behandeling behoeft
- de medewerkers of gastouder de extra aandacht die het kind nodig heeft niet kan garanderen.

Aandachtspunten:

- Niet elke gedragsverandering wordt door ziekte veroorzaakt
- Medewerkers stellen geen medische diagnose
- Medewerkers beslissen of het kind op de groep kan blijven

Inschakelen huisarts

De ouder van een kind is in principe degene die de huisarts inschakelt.

Alleen wanneer er acuut gevaar dreigt, wordt direct de huisarts van het kind gebeld of het alarmnummer 112 (Zie Calamiteitenprotocol).

Voorbeelden van dergelijke gevallen zijn:

- een kind krijgt het plotseling benauwd
- een kind raakt bewusteloos of reageert niet meer
- plotselinge hele hoge koorts
- een ongeval

Besmettelijke ziekten

Wij hanteren de richtlijnen en adviezen van de GGD.

Relevante informatie over infectieziekten en andere aandoeningen is te vinden in het Infectieziektenschema (naslagwerk 7.12) en op de website van het RIVM.

http://www.rivm.nl/Onderwerpen/Ziekten_Aandoeningen

Wanneer er binnen de locatie sprake is van een infectieziekte, worden andere ouders hiervan op de hoogte gesteld door een brief voorzien van datum en met de informatie. Deze kan opgehangen worden aan de deur van de groepsruimte en entree. De informatie over de betreffende ziekte kan worden gedownload van bovengenoemde site.

Wettelijk verplichte melding van infectieziekten (Artikel 26 van de Wet publieke gezondheid)

In het geval van het optreden van een infectieziekte treffen wij maatregelen om te voorkomen dat de infectieziekte zich verder verspreidt. Hoe eerder hierbij maatregelen worden genomen, des te kleiner is het eventuele gevolg.

Een medewerker meldt binnen een werkdag het optreden van een ongewoon aantal (meer dan 2) van de hieronder genoemde aandoeningen van vermoedelijk infectieuze aard, zowel bij kinderen als personeel op basis van artikel 26 van de Wet publieke gezondheid, bij de plaatselijke GGD:

- acute maag- en darmaandoeningen
- geelzucht
- huidaandoeningen
- aandoeningen van vermoedelijk infectieuze aard zoals vlekjesziekten, uitbraken van diaree, hersenvliesontsteking, longontsteking.

Status:	Vastgesteld	Versiedatum:	November 2018
Proceseigenaar:	Divisiemanager Kinderopvang en Welzijn	Evaluatiedatum:	November 2021
Inhoud.verantw:	Staffunctionaris pedagogiek	Werkeenheid:	KO
Pagina:	Pagina 4 van 6		

Verzamel, indien er een vermoeden is van één van de bovenstaande ziektebeelden, de volgende gegevens van de zieken om een melding te doen bij de GGD:

- Volledige persoonsgegevens
- Aard, ernst en verloop van de klachten
- Datum eerste ziekteverschijnselen
- Vermoeden van meerdere besmettingen
- Eventueel bekende bron
- Raadpleeg de ouders of verzorgers voor volledig ziektebeeld.

Melding bij GGD IJsselland, afdeling infectieziektenbestrijding : 038 - 428 16 56

Bepaal, in overleg met de arts infectieziektenbestrijding van de plaatselijke GGD, welke maatregelen er moeten worden genomen.

Wet BIG

De medewerkers werkzaam in de kinderopvang en peuterspeelzalen, en gastouders hebben te maken met de wet BIG (Wet Beroepen in de Individuele Gezondheidszorg). In deze wet is vastgelegd welke regels gelden voor medicijntoediening en wie medische handelingen mogen uitvoeren en onder welke voorwaarden.

Er zijn drie categorieën van handelingen te onderscheiden.

Medewerkers van Sam&ko voeren alleen de *eenvoudige medische handelingen* uit (= categorie 3).

Hieronder vallen bijvoorbeeld het verzorgen van een schaafwond en het geven van medicatie zoals het toedienen van een drankje, een zetpil, het aan en uitdoen van een spreidbroek of het vernevelen bij benauwdheid. Deze mogen door de medewerkers/de gastouder uitgevoerd worden, maar vragen uiteraard wel om een zorgvuldige handelwijze en overdracht van ouders.

Toedienen van medicijnen

Wij voeren een terughoudend beleid met betrekking tot het toedienen van medicijnen aan kinderen. Aan ouders/verzorgers wordt gevraagd om dit zo veel mogelijk zelf te doen.

Wanneer medicijnen twee keer per dag gegeven dienen te worden kan dit (over het algemeen) thuis plaatsvinden. Ouders/verzorgers kunnen aan hun huisarts of specialist vragen hiermee rekening te houden en de dosering aan te passen aan twee keer per dag i.p.v. meerdere keren. Heeft een kind 's morgens thuis medicatie gehad, dan stellen ouders medewerkers/gastouder hier van op de hoogte in verband met eventuele bijwerkingen.

Bij medicatie op voorschrift van huisarts of specialist en paracetamol wordt alle informatie die nodig is voor het juiste gebruik van de medicijnen door ouders/verzorgers schriftelijk doorgegeven. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van het Medicijnformulier, 7.12-F01. Zonder formulier wordt niet gestart met het toedienen van medicijnen op doktersvoorschrift en/of paracetamol.

De voorwaarden voor toediening staan genoemd op dit formulier.

Soms blijven medicijnen voor langere tijd op de locatie. Het gaat dan om onderhoudsmedicijnen of noodmedicatie. Dit wordt vooraf duidelijk aangegeven op het medicijnformulier. Ouders zijn verantwoordelijk voor het bewaken van de houdbaarheid van de medicijnen.

Bewaren van medicijnen

De medicijnen worden bewaard op de daarvoor bestemde plek. Medicatie die gekoeld bewaard dient te worden, in een afgesloten bak in de koelkast. Medicatie die op kamertemperatuur bewaard dient te worden, in een afgesloten bak, buiten het bereik van kinderen opbergen.

Status:	Vastgesteld	Versiedatum:	November 2018
Proceseigenaar:	Divisiemanager Kinderopvang en Welzijn	Evaluatiedatum:	November 2021
Inhoud.verantw:	Staffunctionaris pedagogiek	Werkeenheid:	KO
Pagina:	Pagina 5 van 6		

Uitvoeren van voorbehouden en risicovolle handelingen

Deze handelingen vallen onder categorie 1 van de Wet BIG en mogen niet door beroepskrachten in de kinderopvang uitgevoerd worden, maar zijn voorbehouden aan de daartoe bevoegde beroepsbeoefenaren (bijvoorbeeld artsen en verpleegkundigen). Voorbeelden van deze handelingen zijn het geven van injecties (epipen), het toedienen van insuline bij kind met suikerziekte of sonde inbrengen.

Wanneer deze injecties in privésituatie door ouders/verzorgers worden toegediend, worden zij niet beschouwd als voorbehouden handelingen. Injecties die door beroepskrachten werkzaam in de kinderopvang worden toegediend, vallen niet onder de bovengenoemde privésituaties.

Wanneer een vraag komt om een kind op te vangen met een medische indicatie zal er in overleg met de ouders/verzorgers gekeken worden naar andere mogelijkheden om de medicatie toe te laten dienen (bijvoorbeeld door een wijkverpleegkundige of door ouders zelf). Daarbij wordt met de ouders/verzorgers zorgvuldig besproken welke praktische maatregelen getroffen kunnen worden, wie voor de financiering en feitelijke uitvoering hiervan kan worden aangesproken. Afspraken hierover worden vooraf vastgelegd in een schriftelijke overeenkomst.

Acute medicijntoediening

Sommige ziektebeelden of allergieën vragen om acuut handelen, bijvoorbeeld het toedienen van een medicijn bij een heftige allergische reactie. Dit wordt vooraf met ouder/verzorger doorgesproken. Vervolgens wordt hiervoor het medicijnformulier ingevuld. Vastgelegd wordt in welke gevallen het medicijn moet worden toegediend.

Het is belangrijk om collega medewerkers hiervan goed op de hoogte te brengen en te houden.

Binnenmilieu

Een gezond binnenmilieu betekent dat de lucht schoon en fris is en weinig stofdeeltjes en micro-organismen bevat. Ook de temperatuur en de vochtigheid van de lucht mogen niet te laag of te hoog zijn. Een gezond binnenmilieu voorkomt dat kinderen onnodig ziek worden.

Dit bereiken we door voldoende toevoer van verse lucht en afvoer van verontreinigde lucht. Dit doen wij op twee manieren:

- Permanent ventileren:

Het voortdurend verversen van de lucht door natuurlijke ventilatie (ramen, roosters, deuren) of mechanische ventilatie.

- Luchten:

Het korte tijd verversen van de lucht door het tijdelijk openzetten van ramen of deuren (bijvoorbeeld tijdens beweegspellen, stofzuigen).

In de werkinstructie Hygiënisch handelen Gezondheid (7.12-W2) staat beschreven hoe je dit uitvoert, in het Veiligheids- en gezondheidswerkplan staan locatiespecifieke zaken en afspraken beschreven.

Regelmatige controle van het CO₂-gehalte in locaties en het onderhoud van ventilatiesystemen is opgenomen in het onderhoudsplan van de locatie (FD).

Temperatuur

Om gezondheidsklachten te voorkomen streven wij naar een goede temperatuur.

De streef temperatuur in een verblijfsruimte is 20 °C,

De streef temperatuur in een slaapkamer is 17 °C.

ACTUEEL BELEID

De staffunctionaris zorgt voor het continue actueel houden van dit beleid met bijbehorende werkinstructies.

De medewerkers van een locatie zorgen voor het actueel houden van het aanvullende werkplan.

Status:	Vastgesteld	Versiedatum:	November 2018
Proceseigenaar:	Divisiemanager Kinderopvang en Welzijn	Evaluatiedatum:	November 2021
Inhoud.verantw:	Staffunctionaris pedagogiek	Werkeenheid:	KO
Pagina:	Pagina 6 van 6		